

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: RHRTM57

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): A külföldiek ellenőrzésének elmélete és gyakorlata

3. A tantárgy megnevezése (angolul): theory and practice of the control of the foreign nationals in the Schengen Area

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 30 % gyakorlat, 70 % elmélet

5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): Rendészeti Vezető Mesterképzési Szak Integrált Határigazgatási Specializáció

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Határrendészeti Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása: Dr. Balla József PhD, tanszékvezető egyetemi docens

8. A tanórak száma (előadás+gyakorlat):

8.1. össz. óraszám

8.1.1. Nappali munkarend: 30 (21 EA + 2 SZ + 7 GY)

8.1.2. Levelező munkarend: 10 (7 EA + 0 SZ + 3 GY)

8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): A schengeni térség területére történő beutazás és tartózkodás feltételei. Az úti okmányok védelmi rendszere, ellenőrzési módszerei, hamisítás felfedésének technikai eszközei. A mélységi ellenőrzés meghatározása, tartalma, szervezeti elemei, végrehajtásának tervezése és szervezése. Kitereléses vagy kivezetéses mélységi ellenőrzés helyszíni tanulmányozása, megszervezésének és végrehajtásának megismerése. A schengeni térségben jogszerű tartózkodási feltételekkel nem rendelkező külföldiekkel szemben lehetséges idegenrendészeti eljárások.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description - English): Conditions of entry and stay in the Schengen Area. Security features and verification methods of travel documents, tools of detecting forgeries. Definition, content, responsible organizations, planning, designing and executing inland checks. Observing bypass and interception during roadside checks, covering both organization and execution. Immigration Control Enforcement actions against foreigners staying illegally.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Részletekbe menően birtokában van az európai integrált határigazgatási modell európai uniós, illetve schengeni normatív szabályozásának, a szervezetekre és stratégiákra vonatkozó határrendészeti szakmai ismereteknek. Összefüggéseiben értelmezi a határellenőrzés módszereit, a biztonság helyét és szerepét az ellenőrzés rendszerében

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák: Rendelkezik általános vezetés- és szervezélméleti ismeretekkel.

A részletezett szakmai kompetenciák: Jól ismeri az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátásának rendjét.

Képességei: Képes a határigazgatás eredményes végrehajtását biztosító, az érintett hatóságok és szervezetek közötti kölcsönös, konstruktív és képességnövelő együttműködésén alapuló, rendszerszemléletű gondolkodásmódra. Képes megtervezni és megszervezni az európai integrált határigazgatási modell nemzeti vonatkozású, központi, területi és helyi szintű határrendészeti elemeinek működtetését. Képes a stratégiai szintű gondolkodásra, amellyel hozzáadott értéket tud teremteni Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiájának gyakorlati érvényesítéséhez. Képes az integrált határigazgatást szabályozó normák összefüggéseiben történő elemzésére és értékelésére, önálló javaslattételre, véleményalkotásra, problémamegoldásra, amely az eljárásrend erősségeit, gyengeségeit, veszélyeit és lehetőségeit érintik.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák: Képes a személyes szakmai kompetenciák és kompetenciahatárok felismerésére és alkalmazására. Képes a határrendészek munkájának irányítására.

A részletezett szakmai kompetenciák: Képes az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátására.

Attitűdje: Motivált az integrált határigazgatás európai és hazai rendszerének összehangolásában, a rendszerelemek rész-egészének megteremtésében. Kritikus megközelítésmódot alkalmaz a szervezett bűnözéssel kapcsolatos jelenségekkel szemben, amelyek sem az alapvető emberi és alkotmányos, sem pedig a jogállami és demokratikus értékekkel nem egyeztethetők össze. Nyitott és motivált a hazai és nemzetközi szervezett bűnözés ellen dolgozó szakértőkkel való együttműködésre, mert annak országhatárokat átlépő jellege miatt bűnüldözési, felderítési sikereket csak a széleskörű együttműködés tud megvalósítani. Motivált az integrált határigazgatás európai és hazai rendszerének összehangolásában, a rendszerelemek rész-egészének megteremtésében. Kritikus szemléletmódot alkalmaz a schengeni térség biztonságát, a szabadság, a biztonság és a jog térségének egységét veszélyeztető fenyegetések beazonosítására, a szükséges és elégséges mértékű intézkedések javaslatainak kezdeményezésére. Szemléletmódja révén befogadja, a határrendészeti igazgatás vívmányait, és egyben nyitott a XXI. század színvonalán támogató modern technológiák alkalmazására, a humán erőforrással történő szimbiózis megteremtésére. Törekszik a „szolgáltatók, amíg nincs intézkedési kötelezettségem” elv alkalmazására, a határellenőrzésben résztvevő személyekkel szembeni intézkedési kultúra magas színvonalú érvényesítésére, valamint az eljárás alá vont személyekkel szembeni empatikus bánásmódra.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák: Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt, azt a pontosságra való törekvés jellemzi.

A részletezett szakmai kompetenciák: Feladatai ellátása során együttműködési készség jellemzi, törekszik a beosztottak bevonására a döntési folyamatokba.

Autonómiaja és felelőssége: Rendészeti vezetői felelősségéből adódóan érvényesíti a határrendészeti igazgatással szemben megfogalmazott követelményeket, amelyek szerves részeként tekint a bűnügyi információk elemzésére és értékelésére is. Felelősséget érez és vállal az integrált határigazgatást érintő széleskörű együttműködési rendszer fenntartása, bővítése és eredményorientált működtetése érdekében.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák: Alkalmas önálló döntéshozatalra, parancsadásra, ezeket megfelelő felelősséggel gyakorolja. A gyakorlati tudás és tapasztalatok megszerzését követően szervezeti egységét vezeti, működési folyamatait tervezi és irányítja, erőforrásaival gazdálkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) Competences:

Knowledge: The student possesses detailed border policing knowledge related to the normative EU and Schengen regulation of the European Integrated Border Management model and to organisations and strategies. The student is able to interpret the methodology of border control, the place and role of security in the system of control in their context.

Competences in the programme and outcome requirements: The student knows the most important relationships, theories and conceptual frameworks of external and internal security.

Specified competences: The student is aware of issues of communication, psychology, sociology, ethics, logic and other social sciences relevant to his/her field. He/she has good knowledge of the procedures for carrying out integrated border management, border policing management and other professional tasks.

Capabilities: Ability to think in a systemic way, based on mutual, constructive and capacity-building cooperation between the authorities and organisations concerned to ensure the effective implementation of border management. Ability to plan and organise the operation of the national, central, territorial and local border management components of the European integrated border management model. Ability to think strategically and to add value to the practical implementation of Hungary's National Integrated Border Management Strategy. Ability to analyse and evaluate the standards governing integrated border management in context, to make independent proposals, formulate opinions and solve problems concerning the strengths, weaknesses, threats and opportunities of the procedures.

Competences in the programme and outcome requirements: Through the exercise of the leadership functions, the student is able to effectively manage and direct units and systems entrusted to him/her at the lower and middle levels, and to operate them in accordance with the implementation of his/her professional tasks. The student is able to carry out coordinated operations within the common system of public service operations management system.

Specified competences: The student is able to identify and apply personal professional competences and competence boundaries. The student is able to manage the work of border guards. Ability to perform integrated border control, border policing management and other professional tasks.

Attitude: He/she is motivated to harmonise the European and national systems of integrated border management and to create a subset of system elements. He/she takes a critical approach to the phenomena of organised crime, which are incompatible with fundamental human and constitutional values and with the rule of law and democratic values. He/she is open and motivated to cooperate with experts in the fight against organised crime, both national and international, because the transnational nature of organised crime means that only broad cooperation can achieve law enforcement and detection successes. He/she is motivated to coordinate the European and national systems of integrated border management and to create sub-elements of the system. He/she adopts a critical approach to identifying threats to the security of the Schengen Area and to the unity of the area of freedom, security and justice, and to proposing the necessary and sufficient measures. He/she has an approach that embraces the achievements of border management and are open to the use of modern supporting technologies at a 21st century level, and creates a symbiosis with human resources. He/she strives to apply the principle of "service until obligation to act", to ensure a high level of culture of action towards persons participating in border control and to treat the persons subject to the procedure with empathy.

Competences in the programme and outcome requirements: The student is committed to carry out his/her professional work at a qualified level and he/she strives for accuracy.

Specified competences: The student is cooperative in the performance of his/her duties and seeks to involve his/her subordinates in the decision-making process.

Autonomy and responsibility: As senior law enforcement officers, he/she is responsible for enforcing the requirements of border management, of which the analysis and evaluation of criminal information is an integral part. He/she assumes responsibility for the maintenance, expansion and result-oriented operation of a wide-ranging system of cooperation in the field of integrated border management.

Competences in the programme and outcome requirements: The student takes a free and responsible approach to the challenges related to the future of Europe and Hungary, and to the possibilities of the individual and community responsibility.

Specified competences: The student is capable of making decisions and giving orders independently, and carries out these tasks with appropriate responsibility. The student leads his/her organisational unit and plans and manages its operational processes and resources after acquiring practical knowledge and experience.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: -

12. A tantárgy tananyagának leírása:

12.1. Az államhatár átlépésének feltételei és szabályai (Conditions and rules for crossing the state border)

A határellenőrzés rendje és tartalma A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek átléptetésének feltételei. A harmadik országok állampolgárai átléptetésének feltételei. Különleges utaskategóriák. A minimum és az alapos ellenőrzés tartalma. A határátléptető bélyegző (a határátlépés helyének és idejének utólagos bejegyzésére szolgáló is) felépítése, alkalmazásának szabályai.

12.2. Okmányismeret (Knowledge of travel documents)

Az okmányok védelmi rendszere, az okmányelemek bemutatása. Biztonsági okmányok, úti okmányok meghatározása, csoportosítása. Úti okmányok, schengeni vízumok, tartózkodási engedélyek. Harmadik országok úti okmányainak elismerése. Biztonsági okmányok előállítás, védelmi rendszerük. Nyomdatechnikai elemek és eljárások. Alnyomatok, szövegnyomatok, sorszámok. Sínyomtatás és az optikailag változó nyomatok. Magasnyomtatás, mélynyomtatás, szitanyomtatás és szivárvány-nyomtatás.

12.3. Az úti okmány egyszerű eszközökkel és módszerekkel történő ellenőrzése. Az okmányhamisítások felismerésének lehetőségei (Checking the travel document using simple tools and methods. Ways of detecting counterfeit documents)

Kézi UV lámpa, kézi lupé, 3M confirm okmányvizsgáló, Horus okmányvizsgáló alkalmazási lehetőségei. Magyarország és a szomszédos országok, valamint az Európai Unió tagállamainak útleveleiben alkalmazott védelmi jellegzetességek. Hamisításra utaló jelek felismerése és dokumentálása.

12.4. A mélységi ellenőrzési helye és szerepe az integrált határigazgatásban (The role of in-depth control in integrated border management)

A mélységi ellenőrzés meghatározása, hazai rendszere. A NIMROD ellenőrzési rendszer felépítése, ellenőrzések tervezése, végrehajtása. A mélységi ellenőrzési és közterületi támogató osztályok/alosztályok helye és szerepe a mélységi ellenőrzésben, feladatrendszerük. A szervezeti elemek alkalmazási lehetőségei a határellenőrzésben..

12.5. A mélységi ellenőrzés megszervezése és végrehajtása (Organising and manage the in-depth control)

A mélységi ellenőrzés megszervezésének és végrehajtásának elvei és szabályai. Az ellenőrző-áteresztő pont helye a határrendészeti és a mélységi ellenőrzések rendszerében, a megtervezésével, megszervezésével és tevékenységének vezetésével kapcsolatos feladatok. Idegenrendészeti ellenőrzés végrehajtásának gyakorlása. Ellenőrző-áteresztő pont működtetésének gyakorlása

12.6. A jogszerű tartózkodási feltételekkel nem rendelkező külföldivel szembeni idegenrendészeti eljárás (A foreigner who does not obtain legal residence permission, alien policing procedure)

Tolmács kirendelése, figyelmeztetése, a meghallgatott jogainak, kötelezettségeinek ismertetése. Személyi adatok felvétele, állampolgárság és lakóhely tisztázása. A magyarországi jogellenes tartózkodás körülményeinek tisztázása. Határozatok meghozatala: őrizetbe vétel, kiutasítás, kitoloncolás, átadás a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalnak. Határozatok kihirdetése. A külföldi idegenrendészet meghallgatásának, a jegyzőkönyv elkészítésének gyakorlása. Felnőtt kísérelő nélküli kiskorúak speciális eljárási szabályai, ügygondnok alkalmazása.

12.7. Szeminárium és zárthelyi dolgozat megírása (Seminarium and writing a test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. őszi félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozat. Évközi értékelés. A félév végi aláírás feltétele a tanórákon a 14. pontban meghatározott jelenlét. A meg nem írt és eredménytelen zárthelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban lehet javítani. A pót zárthelyi dolgozat eredménytelensége esetén az adott témakörből a szorgalmi időszak vége előtti ötödik munkanapig az oktató a hallgató részére méltányolható esetben szóbeli beszámolót engedélyezhet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a tanórákon részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint és a ZH-k eredményes megírása. Nappalis képzésben a hallgatók a maguk által választott, a tananyaghoz kapcsolódó – és a tantárgyfelelőssel előzetesen leegyeztetett – témakörben *kisdolgozatot* készítenek (5-8 oldal terjedelemben), melyet a félév során kiselőadás keretében a szemináriumon prezentálnak.

16.2. Az értékelés: Szóbeli vagy írásbeli évközi értékelés (1-5) (a hallgatókkal az első órán egyeztetett formában). A Tanszék felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. Levelező munkarendű képzésben egy szakmai témában elkészített esszé is elfogadható.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: az aláírás megszerzése (a ZH-k eredményes teljesítése) a szóbeli vagy írásbeli vizsgán legalább megfelelt osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Balla - Varga: Okmányismeret-okmányhamisítás, jegyzet, RTF 2006.
2. Balla József: Az integrált határigazgatási rendszer működtetése Magyarországon.

(Rendészeti Alap- és Szakvizsga Bizottság, Határrendészeti Igazgatás Tansegédlet 2013.,

II. Fejezet 2. alfejezet, - p. 70-93.)

3. Varga – Verhóczki: Határrendészeti alapismeretek. (Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013.).

4. Vájlók László: Schengeni határellenőrzés, Rendőrtiszti Főiskola, Budapest, 2008.

5. dr. Verhóczki János: A schengeni integrált határbiztonsági rendszer. (Sodorrvonalon MRTT

Határrendészeti Tagozata 333-355. o. Budapest 2012. ISBN: 978-963-08-3271-1).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Módszertani Útmutató a mélységi migrációs ellenőrzések végrehajtására (29000/4928-4/2013. ált.).

2. Módszertani Útmutató a személy- és teherszállító vonatokon utazó, vélelmezhetően illegális határátlépést megkísérlő külföldiek kiszűrésére és a rendőrség értesítésének rendjére (29000/15554-12/2013.ált.)

3. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/1896 RENDELETE (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU)2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről

4. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/399 RENDELETE (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)

Budapest, 2023. november 30.

Dr. Balla József PhD. sk.
egyetemi docens
tantárgyfelelős